

DZIENNIK ZARZĄDU MIEJSKIEGO w ŁODZI

WYCHODZI 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

WYDAWCA: ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ŁÓDŹ, PLAC WOLNOŚCI NR. 14, POKÓJ NR. 14, TELEFON 218-03

PRENUMERATA:

kwartalnie	Zł. 3.—
półrocznie	" 6.—
rocznie	" 12.—
pojedynczy zeszyt	" 1.—

CENY OGŁOSZEŃ:

1 strona przed tekstem .	Zł. 150.—
¹ / ₂ " " " .	" 80.—
1 " za tekstem . . .	" 100.—
¹ / ₂ " " " . . .	" 60.—
drobne po 10 groszy za wyraz.	

Treść zeszytu 9-go z dnia 15 września 1935 r.

1. Międzynarodowy Kongres w Frankfurcie w sprawie oczyszczania miast — art. inż. J. Brzozowskiego	539
2. Organizacja szkolnictwa zawodowego dokształcającego dla młodzieży, pracującej w rzemiośle, przemyśle i handlu	545
3. Zatwierdzenie budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok adm. 1935/36	547
4. Instrukcja o powołaniu przez Radę Miejską w Łodzi opiekunów społecz- nych i sposobie wykonywania przez nich czynności opiekuńczych	552
5. Sprawozdanie finansowe Zarządu Miejskiego w Łodzi za miesiąc sier- pień 1935 r.	560
6. Kronika: I Ogólna. II Z życia Samorządu Miejskiego w Łodzi. III Różne	561
7. Ruch służbowy pracowników etatowych za miesiąc sierpień, 1935 r.	568
8. Okólniki	570
9. Obwieszczenia	572
10. Ogłoszenia	573

SPRAWA OCZYSZCZANIA MIAST NA 2^{GIM} MIĘDZYNARODOWYM KONGRESIE WE FRANKFURCIE N/MENEM.

Sprawa oczyszczania miast posiada bardzo doniosłe znaczenie, gdyż od jej rozwiązania zależy stan zdrowotny miasta, samopoczucie mieszkańców oraz zewnętrzny wygląd, nadający miastu właściwe piętno.

Zwrotnym punktem w sprawie oczyszczania miast był rok 1848, w którym, po raz pierwszy rząd angielski, z powodu panującej wówczas epidemji, cholery i tyfusu, dziesiątkującej ludność miast, wydał ustawę w sprawie zwalczania zarazy. Za rządem angielskim poszły wszystkie kulturalne państwa Europy.

Organizując należyte oczyszczanie miasta, stwarzamy higieniczne warunki życia, przez co podnosi się stan zdrowotny, zmniejsza śmiertelność oraz wydatki na leczenie i t. p. Dalej podniesienie się stanu zdrowotnego miasta, tych wielkich skupień ludzkich, wpłynąć musi dodatnio na cały kraj. Dlatego też wszystkie państwa kulturalne poświęcają bardzo dużo uwagi zagadnieniu oczyszczania miast, stawiając je w rzędzie najaktualniejszych spraw oraz nie szczędzą na ten cel środków materialnych.

Obecnie Anglja wydaje rocznie na oczyszczanie miast zgorą 466 milionów złotych, Niemcy — 450 milionów złotych.

Zagadnienia te są wspólne dla wszystkich krajów, ażeby więc przyspieszyć i ułatwić należyty rozwój akcji w tym kierunku, uznano za celową i bardzo pożądaną współpracę międzynarodową, zapomocą zorganizowanych w tym celu odpowiednich związków oraz przez urządzenie międzynarodowych kongresów, na których byłyby omawiane sprawy oczyszczania miast.

Pierwszy międzynarodowy kongres w sprawie oczyszczania miast odbył się w maju 1931 roku w Londynie. W sierpniu (od 19 do 25 sierpnia) roku bieżącego odbył się 2-gi międzynarodowy kongres w tychże sprawach we Frankfurcie n/Menem. Jak wielkie jest zainteresowanie sprawami oczyszczania miast wskazuje fakt, że na kongresie tym reprezentowane były 24 kraje Europy, Ameryki i Afryki.

Zadaniem kongresu było zapoznanie się z obecnym stanem rzeczy w tej dziedzinie w poszczególnych krajach oraz ustalenie wytycznych dalszego rozwoju. W tym celu wygłoszone zostały referaty oraz przeprowadzono dyskusję nad następującymi zagadnieniami:

- 1) oczyszczanie ulic i placów,
- 2) wywóz śmieci i
- 3) użytkowanie wzgl. niszczenie śmieci.

O ile sprawa oczyszczania ulic, ze względu na bruki w Łodzi, nie przedstawia dla miasta zagadnienia aktualnego, to dwie pozostałe sprawy: wywóz śmieci i ich użytkowanie wzgl. niszczenie, są dla Łodzi bardzo ważne i oczekują należytego rozwiązania. Dlatego też postaram się obszerniej streścić referaty, poruszające te zagadnienia.

Zbieranie i wywóz śmieci.

W sprawie tej obszerne referaty wygłosili przedstawiciele Niemiec, Francji i Stanów Zjednoczonych Północnej Ameryki, przedstawiając stan faktyczny na terenie tych państw, wskazując jednocześnie na braki oraz dążenia, zmierzające do ich usunięcia. Wreszcie podane zostały koszty, związane z wywozem śmieci i ew. sposób ich pokrycia oraz ostateczne wnioski.

Ilość śmieci i ich skład jest bardzo różny i zależy nie tylko od miejscowości, ale i od pory roku. Naogół ilość śmieci wzrasta z podniesieniem się dobrobytu ludności. Zimą jest większa aniżeli w lecie. Stosunek ilości śmieci, biorąc na wagę, waha się w lecie i zimie jak 1:2¼.

Z danych, przedstawionych w referatach, wynika, że ilość śmieci na mieszkańca rocznie waha się:

w Niemczech od 0,11 m³ do 0,72 m³ albo od 50 kg. do 324 kg.

w Francji od 115 kg. do 540 kg.

w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki wynosi średnio około 360 kg.

Sposób zbierania śmieci. We wszystkich państwach, w których zorganizowana jest wywózka śmieci, zbierane są one w specjalnych przenośnych naczyniach. Naczynia te są ustawiane, zależnie od miejscowych zwyczajów, bądź w poszczególnych mieszkaniach, bądź w klatkach schodowych, bądź wreszcie na podwórzach nieruchomości. Naczynia ze śmieciami z mieszkań i przedsiębiorstw, muszą być na ustalone godziny usuwania śmieci z nieruchomości ustawione przez użytkowników na chodniku przed daną nieruchomością.

mością; naczynia z podwórza zabierane są przez obsługę wozów. Śmiecie z naczyń w ustalonych okresach czasu wsypywane jest do specjalnych wozów i wywożone.

W Europie przeważnie wszystkie śmieci (odpady produktów z kuchen, popiół i t. p.) zbierane są razem w jednym naczyniu. W Ameryce, w wielu miastach, zastosowany jest sposób zbierania każdej kategorii śmieci oddzielnie, a więc oddzielnie śmieci z odpadków organicznych z kuchen, oddzielnie popiół, oddzielnie stare zniszczone rzeczy, jak części mebli, urządzeń domowych, gruz i t. p. W tych wypadkach ustawione są na podwórzach nieruchomości po 5 naczyń, do każdej kategorii śmieci oddzielne. Wrzucanie śmieci do niewłaściwego naczynia jest karane.

Naczynia. Nie wszędzie jeszcze forma naczyń do zbierania śmieci jest ujednostajniona. Największa różnorodność pod tym względem panuje w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki. Używane są tam naczynia najróżnorodniejszej formy: okrągłe, o przekroju kwadratowym, zrobione z ocynkowanej blachy żelaznej, papieru, tkanin i t. p. Również pod względem wielkości naczynia te różnią się bardzo. W Ameryce są w użyciu naczynia o wielkości mniejszej od 15 litrów i aż do 250 litrów. Najczęściej jednak są tam w użyciu naczynia, sporządzone z ocynkowanej blachy z przykrywką z pałąkiem do przenoszenia, mieszczące od 15 do 150 litrów. Mniejsze naczynia ustawia się w poszczególnych mieszkaniach, większe na podwórzach. Taka różnorodność naczyń do zbierania śmieci jest bardzo kłopotliwa i pociąga za sobą zwiększone koszty wywózki. Przytem przy zastosowaniu specjalnych wozów hermetycznych dla bezpylnego przewożenia śmieci jest niemożliwa. Wszędzie też istnieje dążenie do wprowadzenia jednolitej formy naczyń. Pod tym względem najlepiej sprawa stoi w Niemczech, gdzie istnieje przymus używania do zbierania śmieci ujednostajnionych naczyń. Ustalono są trzy typy naczyń: dla 35 litrów, 50—60 litrów i 110 litrów, różniących się od siebie tylko wysokością. Naczynia 35-litrowe dla ustawiania w poszczególnych mieszkaniach, 50—60-litrowe dla restauracji, hoteli i t. p. oraz 110-litrowe dla ustawiania na podwórzach nieruchomości. Wszystkie te naczynia mają przykrywy, podnoszone tylko w czasie wsypywania śmieci. Górna część naczyń we wszystkich typach jest identyczna i jest dostosowana do odpowiedniego otworu we wozie, służącym do przewożenia śmieci.

Częstotliwość usuwania śmieci z nieruchomości. Częstotliwość usuwania śmieci w różnych krajach, a nawet miastach jednego i tego samego kraju jest różna. We Francji, w większej licz-

bie miast, śmieci są usuwane z nieruchomości codziennie. W Niemczech — przeważnie 2—3 razy tygodniowo, a niekiedy nawet 1 raz tygodniowo. W Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki — różne kategorie śmieci są wywożone w różnych terminach, odpadki zaś organiczne w lecie — przeważnie codziennie, w zimniejszej porze roku — 2—3 razy tygodniowo; popiół 1—2 razy tygodniowo; pozostałe — 1 raz tygodniowo.

Śmieci usuwane są z nieruchomości przeważnie w godzinach porannych, pomiędzy 6—10; rzadziej — nocą.

Systemy usuwania śmieci z nieruchomości. Istnieją 2 zasadnicze systemy usuwania śmieci z nieruchomości:

- 1) przez opróżnianie naczyń,
- 2) przez zamianę naczyń.

Pierwszy system, opróżniania naczyń, polega na tem, że przed nieruchomością zajeżdża specjalny wóz do wywożenia śmieci, do którego wysypywane są śmieci z naczyń, ustawionych na nieruchomości. Opróżnione naczynia ustawiane są na poprzednim swoim miejscu.

Drugi system, zamiany naczyń, polega na tem, że przed nieruchomością zajeżdża wóz-platforma z próżnymi naczyniami. Próżne naczynia, w ilości, ustalonej dla każdej nieruchomości, ustawia się na miejscu naczyń napelnionych, a te ostatnie zabierane są na wóz. Po tej zamianie wóz odjeżdża do stacji zsypywania śmieci względnie stacji przeladunkowej, i tam po opróżnieniu naczynia są poddawane dezynfekcji. Po skutecznieniu tego zabiegu naczynia te są znów gotowe do użytku.

Więcej rozpowszechniony jest system 1-szy, mianowicie opróżniania naczyń, ponieważ jest on tańszy. Jednak przy tym systemie czyszczenie i dezynfekowanie naczyń jest rzadsze i w zasadzie wykonywane jest przez użytkowników naczyń względnie przez dozorcę domowego. Przy systemie 2-gim, t. j. zamiany naczyń, mycie i dezynfekowanie odbywa się każdorazowo po opróżnieniu naczynia. Ze względu jednak na konieczność przewożenia każdorazowo naczyń, a więc stosunkowo małego pożytecznego obciążenia wozów, wobec konieczności budowy stacji przeladunkowej, system ten jest kosztowniejszy w eksploatacji.

Wozy do wywożenia śmieci. Zasada racjonalnie zorganizowanego usuwania śmieci polega na tem, że śmieci od chwili zabrania z miejsca powstania „wyrzucenia“ winny być tak odosobnione, ażeby niemożliwe było ich rozsypywanie lub stykanie się z niemi

oraz ażeby ani nie raziły swoim widokiem, ani nie zakażały powietrza swoją wonią, wreszcie ażeby uniemożliwione było rozszerzanie wszelkich zarazków, czy to zapomocą roznoszenia się w powietrzu lub za pośrednictwem much, szcurów i t. p. Przez czas pozostawiania „wyrzuconych“ śmieci na nieruchomości zadanie to spełniają przenośne zamykane naczynia z ocynkowanej blachy żelaznej, do których wrzuca się śmieci (naczynia te zastępują dotychczas używane u nas stałe śmietniki, ustawione na podwórzu, bądź to w postaci wielkich drewnianych skrzyń, bądź też urządzonych pod terenem podwórza dolów betonowych).

Ażeby i w czasie usuwania śmieci z nieruchomości przy opróżnianiu naczyń oraz przy przewożeniu śmieci zachowane były wyżej przytoczone warunki, używa się do wywożenia śmieci specjalnych wozów. Wozy te są hermetycznie zamknięte i są tak zbudowane, że w czasie przesywania śmieci z naczynia do wozu, naczynie z wozem jest hermetycznie połączone, tak, że ani śmieci, ani nawet pył i zapach nie przedostają się nazewnątrz. Otwór w wozie, przez który wysypuje się śmieci, w chwili odłączenia naczynia automatycznie zamyka się. Również w czasie przewożenia śmieci wozy są zamknięte. Otwiera się je tylko w czasie ich opróżniania. Opróżnianie wozów odbywa się w ten sposób, że cała skrzynia ze śmieciami zostaje mechanicznym sposobem przechylona tak, że śmieci same się wysypują w odpowiednie miejsce, bez żadnego udziału pracujących.

Istnieje cały szereg typów wozów specjalnych do wywożenia śmieci, począwszy od małych, mieszczących 2,5 m³ i poruszanych końmi, do wielkich, mieszczących 15—20 m³ śmieci, poruszanych silnikami mechanicznymi.

Zastosowanie do wywozu śmieci wozów z silnikami mechanicznymi jest bardzo ważne i konieczne w tych miastach, w których miejsca wysypywania śmieci jest bardzo odległe od środka miasta.

Przy wywożeniu śmieci systemem zamiany naczyń używane są wozy-platformy. Wozy te mają urządzenia, pozwalające w miejscu wysypywania śmieci opróżnić wszystkie skrzynie jednocześnie. Budują wozy-platformy mieszczące do 48 skrzyń.

Koszta usuwania śmieci. Zarówno we Francji jak i w Niemczech oczyszczanie miast należy do obowiązków Zarządów Miast i zadania te są wykonywane przez nie bezpośrednio. Na pokrycie wydatków, związanych z oczyszczaniem miasta, ustalone są opłaty, pobierane od mieszkańców. Zasada wymiaru tych opłat jest różna. Są ustalane opłaty w zależności od ilości naczyń, ustawianych na

nieruchomości oraz ilości opróżnień lub też od wielkości zajmowanych lokali.

Ponieważ do obowiązków miast należy nietylko wywóz, ale i niszczenie względnie zużytkowanie śmieci oraz oczyszczanie ulic — wszystkie te zadania wykonywane są przez jedno przedsiębiorstwo, zorganizowane przez Zarząd Miejski. Dlatego też nie prowadzi się oddzielnej kalkulacji kosztów poszczególnych robót, a tylko oblicza się koszt ogólny. W Niemczech koszt ogólny oczyszczania miasta wynosi na mieszkańca mrk. 5,47 rocznie. Usuwanie śmieci stanowi 54 % czyli mrk. 2,95 rocznie.

(C. d. n.).

ORGANIZACJA

SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO DOKSZTAŁCAJĄCEGO DLA MŁODZIEŻY PRACUJĄCEJ w RZEMIOŚLE, PRZE- MYŚLE i HANDLU w ROKU SZKOLNYM 1935/36.

Dnia 26 sierpnia r. b. rozpoczęto zapisy w łódzkich publicznych szkołach dokształcających zawodowych dla młodzieży, zatrudnionej w rzemiośle, przemyśle i handlu. — Szkoły te, jak nazwa „publiczne” wskazuje, utrzymywane są z funduszków państwowych ($\frac{1}{2}$ wydatków personalnych) oraz miejscowego samorządu terytorjalnego. Bezpośrednią pieczę nad wymienionymi szkołami sprawuje Wydział Oświaty i Kultury Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Programy omawianych szkół skonstruowane są w ten sposób, że uczniowie zapoznają się przede wszystkim z najważniejszymi teoretycznymi podstawami tych wiadomości praktycznych, jakie przyswajają sobie w warsztatach swej codziennej pracy; a poza tem ucząc się takich przedmiotów, jak język polski, korespondencja, rachunkowość z kalkulacją i t. p. zdobywają wiadomości niezbędne dla samodzielnego kierownika warsztatu rzemieślniczego. Świadectwo ukończenia takiej szkoły jest tak samo niezbędne dla dopuszczenia ucznia rzemieślniczego do egzaminu czeladniczego, jak zaświadczenie mistrza o odbytej praktyce zawodowej i należytem opanowaniu zawodu.

W rozpoczynającym się roku szkolnym Wydział Oświaty i Kultury Zarządu Miejskiego przewidział uruchomienie na terenie Łodzi 22 szkół zawodowych dokształcających, w tem 14 dla chłopców — mianowicie: dwie dla pracujących w zawodach metalowych (ulica Abramowskiego 5 i Zawadzka 42), przyczem przy pierwszej z tych szkół będą zorganizowane grupy uczniów pracujących w zawodach spożywczych, jak piekarze, cukiernicy, kucharze i t. p., dwie dla krawców i zawodów pokrewnych (Cegielniana 65 i Gdańska 90), po jednej dla grupy drzewnej (6-go Sierpnia 56), skórzaney (Sienkiewicza 11), graficzno-zdobniczej (Sienkiewicza 46), elektryków (Żeromskiego 115), fryzjerów (Gdańska 90), handlowców (Kilińskiego 109), wreszcie cztery dla młodocianych robotników, pracujących w przemyśle (Bałuty — Sędziowska 8/10, Zagajnikowa 54, Legionów 52

i Grabowa 25). Osiem szkół dla dziewcząt obejmuje: cztery dla krawczyń (11-go Listopada 27, Cegielniana 26, Nawrot 12 i Gdańska Nr. 29), przyczem w pierwszej z tych szkół będą organizowane grupy fryzjerek, hafciarek i innych mniej licznych zawodów kobiecych. trzy szkoły dla młodocianych robotnic (Czerwona 8, Rokicińska 41 i Wspólna 5/7) oraz jedna dla zatrudnionych w handlu (Piotrkowska 115).

Szkoły te przyjmują nietylko praktykujących obecnie terminatorów, ale również byłych uczniów rzemieślniczych, którzy ze względu na likwidację warsztatu pracy dla jakiejś innej przyczyny pracę utracili. Również do omawianych szkół mogą być przyjęci byli uczniowie tych zakładów, chociażby nigdy nie pracowali i nie pracują. Mając na uwadze, iż społeczeństwo niezupełnie dokładnie orientuje się w przytoczonych wyżej szczegółach, tembardziej, że wynikają one z nowych zupełnie zarządzeń Ministerstwa Oświaty, Wydział Oświaty i Kultury uznał projektowany poprzednio tygodniowy okres zapisów za niedostateczny i termin końcowy tego okresu przesunął na dzień 15 września r. b. z tem jednak, że dla zapisanych przed oficjalnym rozpoczęciem się nowego roku szkolnego lekcje rozpoczną się normalnie w dniu 5 września.

Nadmienić należy, że w bieżącym roku szkolnym będzie zwrócona baczna uwaga na wychowawczą działalność szkół dokształcających. W tym celu przy każdej szkole będą zorganizowane świetlice, względnie rozszerzona i pogłębiona działalność świetlic, czynnych w ubiegłym roku szkolnym. Poza lokalnymi świetlicami czynne również będą zorganizowane w roku szkolnym 1934/35 centralne świetlice (Wodna 40 i Żeromskiego 115), grupujące uczniów z kilku szkół.

Prowadzona dotychczas dzięki bezinteresowności i obywatelskiemu stanowisku nauczycielstwa praca wychowawcza na terenie organizacji uczniowskich, a w szczególności hufców P. W., bezwątpienia będzie pogłębiona, a w związku z tą działalnością wychowawczą szkół będzie rozszerzona opieka higieniczno-lekarska nad młodzieżą.

ZATWIERDZENIE BUDŻETU ZARZĄDU MIEJSKIEGO w ŁODZI NA ROK ADMINISTRACYJNY 1935/36.

Wobec odrzucenia w dniu 18 czerwca 1935 roku przez Radę Miejską (wraz z wprowadzonymi przez się zmianami) preliminarza budżetowego Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1935/36 — Prezydent Miasta — p. inż. W. Głazek, działając na prawach Rady Miejskiej i opierając się na postanowieniach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 roku o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522) oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 roku o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 11/1933, poz. 71) — zatwierdził budżet Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1935/36, zamykający się w dochodach i wydatkach sumą zł. 46.559.501.

Budżet ten przesłany został w dniu 31 lipca r. b. do zatwierdzenia Urzędowi Wojewódzkiemu Łódzkiemu i w cyfrach przedstawia się on następująco:

(Patrz zestawienia: str. 548—551).

A. Budżet Administracyjny.

WYDATKI

Dz.	Nazwa Działu	Zwyczajne		Nadzwyczajne		Razem
		Zł.	%	Zł.	%	
I.	Zarząd Ogólny	3.700.296	16,2	—	—	3.700.296
II.	Majątek komunalny	164.389	0,7	55.000	0,6	219.389
III.	Przedsiębiorstwa komunalne	638.682	2,8	6.110.900	67,8	6.749.582
IV.	Splata długów	3.547.403	15,5	—	—	3.547.403
V.	Drogi i place publiczne	1.429.166	6,2	1.791.000	19,9	3.220.166
Va.	Pomiary i plany zabudowy	223.234	1,0	200.000	2,2	423.234
VI.	Oświata	3.008.030	13,1	313.472	3,5	3.321.502
VII.	Kultura i Sztuka	564.589	2,5	—	—	564.589
VIII.	Zdrowie publiczne	4.044.557	17,6	275.715	3,0	4.320.272
IX.	Opieka społeczna	2.515.914	11,0	70.870	0,8	2.586.784
X.	Popieranie rolnictwa	164.797	0,7	—	—	164.797
XI.	Popieranie przemysłu i handlu	456.791	2,0	—	—	456.791
XII.	Bezpieczeństwo publiczne	1.335.672	5,8	—	—	1.335.672
XIII.	Różne	1.130.188	4,9	—	—	1.130.188
XIV.	Pokrycie niedoboru z lat ubiegłych	—	—	200.000	2,2	200.000
		22.923.708	100%	9.016.957	100%	31.940.665

DOCHODY

Dz.	Nazwa Działu	Zwyczajne		Nadzwyczajne		Razem
		Zł.	%	Zł.	%	
I.	Majątek komunalny	173.797	0,7	—	—	173.797
II.	Przedsiębiorstwa komunalne	2.851.420	11,9	—	—	2.851.420
III.	Subwencje i dotacje	384.637	1,6	—	—	384.637
IV.	Zwroty	2.627.951	10,9	—	—	2.627.951
V.	Opłaty administracyjne	508.216	2,1	—	—	508.216
VI.	Opłaty z urzędzeń d. p.	511.131	2,3	—	—	511.131
VII.	Dopłata	—	—	—	—	—
VIII.	Udział w pod. państw.	3.750.000	15,6	—	—	3.750.000
IX.	Dodatki do podatków państw.	11.555.133	48,1	—	—	11.555.133
X.	Podatki samoistne	1.450.000	6,0	—	—	1.450.000
XI.	Różne	200.006	0,8	—	—	200.006
I.	Ze sprzedaży majątku	—	—	126.374	1,6	126.374
II.	Subwencje i dotacje	—	—	1.996.000	25,2	1.996.000
III.	Zwroty	—	—	—	—	—
IV.	Pożyczki	—	—	5.806.000	73,2	5.806.000
V.	Dopłaty	—	—	—	—	—
VI.	Podatki inwestycyjne	—	—	—	—	—
VII.	Różne	—	—	—	—	—
VIII.	Nadwyżka budżetowa	—	—	—	—	—
		24.012.291	100%	7.928.374	100%	31.940.665

B. Budżet szpitali miejskich.

Nazwa szpitala	Suma wydatków	Suma dochodów	Kwota dopłaty z budż. adm.	Razem suma dochodów i dopłaty
	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.
Szpital Zapasowy	118.590	118.269	321	118.590
„ w Radogoszczu	626.824	600.709	26.115	626.824
„ św. Józefa	390.395	381.909	8.486	390.395
„ św. Aleksandra	134.778	129.986	4.792	134.778
„ Marji-Magdaleny	100.650	100.450	200	100.650
Sanatorium w Chojnach	140.378	140.125	253	140.378
„ w Łagiewnikach	75.704	69.984	5.720	75.704
Prewentorium w Łagiewnikach	21.884	21.691	193	21.884
	1.609.203	1.563.123	46.080	1.609.203

C. Budżet zakładów opiekuńczych.

Nazwa zakładu	Suma wydatków	Suma dochodów	Kwota dopłaty z budż. adm.	Razem suma dochodów i dopłaty
	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.
I. Dom dla niemowląt	133.388	46.213	87.175	133.388
II. „ „ dzieci w w. przedszk	103.895	25.043	78.852	103.895
III. „ „ dziewcz. w w. szkolnym	91.714	7.913	83.801	91.714
IV. Pogotowie Opiekuńcze	36.441	1.741	34.700	36.441
V. Dom dla chłop. im. Żeromskiego	126.817	11.372	115.445	126.817
Dom Starców i Kalek Chrześc.	197.037	13.287	183.750	197.037
„ dla chronicznie chorych	91.136	6.276	84.860	91.136
Zbiornia dla starców	39.592	101	39.491	39.592
	820.020	111.946	708.074	820.020

D. Budżet przedsiębiorstw komunalnych.

WYDATKI

DOCHODY

N a z w a przedsiębiorstwa	Zwyczajne	Przelew czystego zysku	Nadzwyczajne	R a z e m	Zwyczajne	Deficyty	Nadzwyczajne	R a z e m
	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.
Gazownia	2,346,600	150,000	180,000	2,676,600	2 563,600	—	113 000	2,676,600
Osiedle im. Mireckiego .	698,324	—	—	698,324	651,006	47,318	—	698,324
Domki drewniane . . .	56,443	—	—	56,443	23,042	33,401	—	56,443
Zakład Hodowli Roślin	101,665	—	—	101,665	101,665	—	—	101,665
Apteka Szpitalna . . .	181,795	—	—	181,795	181,795	—	—	181 795
Warsztaty mechaniczne .	330,553	—	—	330,553	330,553	—	—	330 553
Tabor Miejski	164,156	—	—	164,156	164,156	—	—	164,156
Dom Pracy	208,174	—	—	208,174	208,174	—	—	208,174
Majątek Łagiewniki . .	29,752	—	—	29,752	29,752	—	—	29,752
Majątek Rszew	97,607	—	—	97,607	97,607	—	—	97,607
Kanalizacja i Wodociągi	1,506,364	—	6 110,900	7,617,264	915,000	591,364	6,110,900	7,617,264
Tania Jątka Mięsna . . .	16,980	10,100	—	27,080	27,080	—	—	27,080
	5,738,413	160,100	6 290,900	12,189,413	5,293,430	672 083	6,223,900	12,189,413

Ogólne zestawienie budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi

	Wykonanie budżetu 1933/34 r. zł.	Budżet 1934/35 r. zł.	Preliminarz na rok 1935/36 zł.
WYDATKI:			
A. Budżet administracyjny:			
<i>zwyczajne</i>	22.812.292,01	21.691.217	22.923.708
<i>nadzwyczajne</i>	8.843.811,61	6.497.400	9.016.957
	31.656.103,62	28.188.617	31.940.665
B. Budżet szpitali miejskich	1.616.619,33	1.601.910	1.609.203
C. „ zakładów opiekuńczych	845.969,01	816.262	820.020
D. „ przedsiębiorstw komunalnych:			
<i>zwyczajne</i>	6.278.876,27	5.149.786	5.898.513
<i>nadzwyczajne</i>	3.894.655,39	6.073.888	6.290.900
Ogółem A + B + C + D	44.292.223,62	41.830.463	46.559.301
DOCHODY:			
A. Budżet administracyjny:			
<i>zwyczajne</i>	22.546.267,22	23.032.806	24.012.291
<i>nadzwyczajne</i>	6.113.371,81	5.155.811	7.928.374
	28.659.639,03	28.188.617	31.940.665
B. Budżet szpitali miejskich	1.616.619,33	1.601.910	1.609.203
C. „ zakładów opiekuńczych	845.969,01	816.262	820.020
D. „ przedsiębiorstw komunalnych:			
<i>zwyczajne</i>	6.675.398,51	5.681.196	5.965.513
<i>nadzwyczajne</i>	3.498.133,15	5.542.478	6.223.900
Ogółem A + B + C + D	41.295.759,03	41.830.463	46.559.301

INSTRUKCJA

O POWOŁYWANIU PRZEZ RADĘ MIEJSKĄ w ŁODZI OPIEKUNÓW SPOŁECZNYCH i SPOSOBIE WYKONYWANIA PRZEZ NICH CZYNNOŚCI OPIEKUŃCZYCH,

opracowana na podstawie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 267), Rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 kwietnia 1929 roku (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 291), Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 maja 1929 roku (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 598).

I. Zadania opiekunów społecznych.

§ 1.

Zadania opiekunów społecznych polegają na współdziałaniu z Zarządem Miejskim w Łodzi (Wydział Opieki Społecznej) przy wykonywaniu obowiązków opiekuńczych, wynikających z Ustawy o opiece społecznej z dnia 16 sierpnia 1925 roku (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 726) przez:

- a) dokładne poznanie i badanie warunków życia osób i rodzin, korzystających lub mających korzystać ze świadczeń opieki społecznej, i opinjowanie próśb o pomoc (p. 3 art. 7 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).
- b) inicjatywę w zakresie wykonywania zadań, wyznaczonych przez Ustawę o opiece społecznej (p. 1 art. 7 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

II. Podział miasta Łodzi na okręgi opiekuńcze.

§ 2.

W celu wykonywania opieki nad osobami, potrzebującymi pomocy, podzielono miasto Łódź na . . . . okręgów i . . . . . obwodów opiekuńczych (art. 2 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

III. Wybór opiekunów społecznych i ich zastępców.

§ 3.

Opiekunów społecznych i ich zastępców wybiera na okres trzechletni Rada Miejska na wniosek Miejskiej Komisji Opieki Społecznej spośród osób, posiadających prawo wybieralności do Rady Miejskiej

i przynajmniej od roku stale zamieszkałych w Łodzi. Ponowny wybór jest dopuszczalny. Pozostający w służbie czynnej wojskowi i funkcjonariusze policji państwowej nie mogą być wybierani na opiekunów społecznych (art. 3 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

§ 4.

Od objęcia stanowiska opiekuna społecznego lub jego zastępcy mogą uchylić się jedynie osoby:

- a) które ukończyły lat sześćdziesiąt,
- b) niemogące pełnić obowiązku wskutek ułomności fizycznej lub słabego zdrowia,
- c) pełniące przez okres trzechletni obowiązki opiekunów społecznych,
- d) piastujące urząd publiczny,
- e) które wskażą powody, uznane przez Radę Miejską za ważne do uwolnienia od obowiązków opiekuna społecznego (art. 4 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

§ 5.

Od uchwały Rady Miejskiej w sprawie wyboru na opiekuna społecznego osoba zainteresowana może odwołać się do Województwa w terminie czternastodniowym, lecz odwołanie nie wstrzymuje wykonania uchwały (art. 5 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

Stanowiska opiekuna społecznego można się zrzec przed upływem trzechletniego okresu jedynie w okolicznościach, przewidzianych w p. b, d i e § 4.

Rada Miejska na wniosek Komisji Opieki Społecznej może w każdej chwili odwołać opiekuna społecznego.

W razie zrzeczenia się, odwołania lub śmierci opiekuna, bądź utraty przez niego prawa wybieralności, Rada Miejska na wniosek Miejskiej Komisji Opieki Społecznej niezwłocznie przystąpi do wyboru innego opiekuna na czas do końca kadencji poprzedniej osoby (art. 6 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

IV. Objęcie obowiązków.

§ 6.

O dokonany przez Radę Miejską wyborze Zarząd Miejski w Łodzi (Wydział Opieki Społecznej) niezwłocznie zawiadomi wybranych opiekunów i zastępców. Prezydent miasta lub w jego zastępstwie jeden z członków Zarządu Miejskiego pouczy nowoobраниch opiekunów społecznych o ich obowiązkach z powołaniem się na obowiąz-

zujące w zakresie opieki społecznej przepisy prawne, poczem opiekunowie przez podanie ręki złożą przyrzeczenie, że obowiązki swoje spełniać będą sumiennie i ku pożytkowi powierzonej ich trosce ludności, przestrzegając przytem przepisów prawa.

O złożeniu przyrzeczenia sporządza się protokół, który podpiszą odbierający oraz składający przyrzeczenie (§§ 12 i 13 Rozp. Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11. IV. 1929 r. — Dz. U. R. P. z dnia 10. V. 1929 r. Nr. 50, poz. 291).

V. Legitymacja i oznaka opiekuna społecznego.

§ 7.

Po złożeniu przyrzeczenia opiekun społeczny otrzyma legitymację, zawierającą jego nazwisko, imię, określenie terenu działalności, termin ważności oraz fotografię.

Legitymację podpisuje Prezydent miasta lub w jego zastępstwie jeden z członków Zarządu Miejskiego (§ 14 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 8.

Stanowisko opiekuna społecznego jest honorowe i bezpłatne (art. 8 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

§ 9.

Opiekun społeczny ma prawo noszenia oznaki okrągłej o średnicy 24 mm. wytłaczanej w brzozi, srebrzonoj, oksydowanoj; w otoku napis „Opiekun społeczny“, wewnątrz otoku orzeł karmiący czworo piskląt; wolna przestrzeń wewnątrz otoku wycięta.

Oznakę wyda Zarząd Miejski (Wydział Opieki Społecznej) za pokwitowaniem. W razie zgubienia oznaki opiekun społeczny winien niezwłocznie zawiadomić o tem Zarząd Miejski (Wydział Opieki Społecznej), poczem może otrzymać nową oznakę (§ 31 — § 34 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

Z chwilą, kiedy opiekun społeczny przestaje pełnić swe obowiązki, powinien oznakę zwrócić Zarządowi Miejskiemu w Łodzi (Wydziałowi Opieki Społecznej).

VI. Obowiązki opiekuna społecznego i sposób ich wykonywania.

§ 10.

Do obowiązków opiekuna społecznego należy:

- a) przyjmowanie zgłoszeń o udzielenie pomocy i opieki; opinjowanie i stawianie wniosków w sprawie rodzaju i sposobu pomocy,

- b) troska, by osobom opieki potrzebującym pomoc była udzielana w granicach obowiązujących przepisów,
- c) badanie z własnej inicjatywy lub na żądanie Zarządu Miejskiego w Łodzi (Wydziału Opieki Społecznej) osobistych i materalnych stosunków osób, korzystających lub mających korzystać z opieki społecznej, dla ustalenia prawa do opieki oraz rodzaju i rozmiaru niezbędnej pomocy,
- d) komunikowanie Zarządowi Miejskiemu w Łodzi (Wydziałowi Opieki Społecznej) swoich spostrzeżeń i wniosków oraz składanie Miejskiej Komisji Opieki Społecznej przynajmniej raz na kwartał sprawozdań z działalności,
- e) wykonywanie czynności przekazanych osobnemi przepisami. — (Art. 7 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

§ 11.

Opiekun społeczny obowiązany jest przyjmować interesantów, zamieszkałych w jego okręgu, conajmniej dwa razy w tygodniu po jednej godzinie we własnym mieszkaniu lub wyznaczonym lokalu urzędowym. Opiekun społeczny obowiązany jest podać Zarządowi Miejskiemu w Łodzi (Wydziałowi Opieki Społecznej) do wiadomości wyznaczone przez siebie miejsce, dni i godziny przyjęć (§ 15 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 12.

Zarząd Miejski w Łodzi (Wydział Opieki Społecznej) dostarczy opiekunowi społecznemu tabliczkę celem umieszczenia przy wejściu do domu, w którym urzęduje. Tabliczka zawierać będzie napis „Opiekun społeczny“ ze wskazaniem okręgu, na który rozciąga się jego działalność, oraz dni i godziny przyjęcia.

Jeżeli opiekun społeczny nie posiada odpowiedniego pomieszczenia dla przyjmowania interesantów i wykonywania czynności urzędowych, to na jego żądanie lokal taki musi mu dostarczyć Zarząd Miejski (§§ 16 i 17 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 13.

Opiekun społeczny obowiązany jest poznać warunki życia ludności na powierzonym mu obszarze i zwracać szczególną uwagę na wypadki, wymagające roztoczenia opieki społecznej (§ 28 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 14.

Opiekun społeczny powinien wystąpić do Zarządu Miejskiego w Łodzi (Wydziału Opieki Społecznej) z wnioskiem o roztoczenie

opieki nad osobą rzeczywiście jej potrzebującą, nie czekając na jej prośbę (§ 19 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 15.

Przed wystąpieniem z wnioskiem w sprawie okazania pomocy opiekun społeczny powinien zbadać stosunki osobiste i materialne osoby, mającej z opieki korzystać, osobiście w jej mieszkaniu, jak również zasięgnąć informacji u jej krewnych, powinowatych, sąsiadów, w miejscu pracy jej lub krewnych oraz właściwych urzędach i instytucjach.

Przy badaniu stosunków osobistych opiekun społeczny powinien wziąć pod uwagę stan cywilny, wiek, pochodzenie, wychowanie, otoczenie, rodzaj zatrudnienia oraz wszelkie inne okoliczności, które mogą wpłynąć na decyzję w sprawie rodzaju i zakresu niezbędnej opieki w myśl obowiązujących przepisów.

Przy badaniu stosunków materialnych opiekun społeczny powinien stwierdzić, czy osoba, której badanie dotyczy, posiada środki utrzymania z pracy własnej lub innych dochodów; czy pobiera zasiłki, renty ustawowe i t. p. z funduszy państwowych, samorządowych i innych źródeł; czy korzysta z jakichkolwiek świadczeń publicznych lub pomocy instytucji ewentualnie osób prywatnych, oraz czy istnieją osoby, prawnie obowiązane do jej utrzymania i mogące obowiązek ten spełnić (§ 20 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 16.

Opiekun społeczny sporządza protokół zgłoszenia o pomoc na specjalnych drukach.

Protokół powinien zawierać dokładny opis stosunków osobistych i materialnych (§ 15), opinię opiekuna oraz jego wniosek o rodzaju i zakresie pomocy.

Bez względu na to, czy osoba zgłaszająca się o pomoc według opinii opiekuna zasługuje na nią lub nie, protokół zgłoszenia powinien być odesłany do Zarządu Miejskiego w Łodzi (Wydziału Opieki Społecznej) do ostatecznej decyzji i zarejestrowania zgłoszenia. Decyzja Wydziału będzie opiekunowi podana do wiadomości.

W razie otrzymania prośby, opartej na okolicznościach niedających podstawy do świadczeń z tytułu opieki społecznej, a uprawniających do świadczeń z innych tytułów, opiekun społeczny powinien w miarę możliwości udzielić wskazówek o sposobie dochodzenia przysługujących petentowi praw (§§ 22 i 23 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.)

§ 17.

Na żądanie Zarządu Miejskiego (Wydziału Opieki Społecznej) opiekun obowiązany jest sporządzić protokół, dotyczący warunków osobistych i materialnych osób, wskazanych przez Wydział i odesłać go wraz z swą opinią (§ 24 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 18.

Opiekun społeczny obowiązany jest co pewien czas badać warunki osobiste i materialne osób, korzystających z opieki społecznej.

O ile opiekun społeczny stwierdzi, że:

- a) warunki osoby, korzystającej z opieki, zmieniły się,
- b) stosowany rodzaj opieki jest niecelowy,
- c) udzielone świadczenia są niewystarczające albo nadmierne, bądź są wykorzystywane w sposób niewłaściwy,

powinien natychmiast wystąpić z wnioskiem o zmianę lub zaprzestanie opieki.

Zrząd Miejski w Łodzi (Wydział Opieki Społecznej) przesyłać będzie opiekunowi społecznemu zawiadomienie o udzieleniu pomocy bezpośrednio przez Wydział osobom, zamieszkałym w powierzonym mu okręgu.

Opiekun społeczny prowadzi dziennik zgłoszeń.

Co kwartał opiekun społeczny obowiązany jest przedłożyć Miejskiej Komisji Opieki Społecznej za pośrednictwem Zarządu Miejskiego (Wydziału Opieki Społecznej) wyczerpujące sprawozdanie ze swej działalności.

Sprawozdanie powinno obejmować poza wymienieniem wszystkich dokonanych czynności w okresie sprawozdawczym, ogólny opis warunków gospodarczych, zdrowotnych i moralnych osób, korzystających ze świadczeń lub potrzebujących opieki.

Wszelkie druki i książki oraz materiały piśmienne dostarczy opiekunom społecznym Zarząd Miejski w Łodzi (Wydział Opieki Społecznej) — (§ 27 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

VII. Współdziałanie organów policji państwowej.

§ 19.

Organa policji państwowej bezpośrednio zawiadamiają właściwego opiekuna społecznego o każdym wypadku, wymagającym natychmiastowego roztoczenia opieki społecznej, jak również udzielają in-

formacyj o osobach, będących przedmiotem opieki społecznej (§ 1 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 2. V. 1929 r.).

Opiekunowie społeczni przy pełnieniu obowiązków korzystają z ochrony prawnej, przysługującej urzędnikom państwowym (art. 9 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r.).

Na żądanie opiekuna społecznego organa policji państwowej obowiązane są do udzielenia mu pomocy i usuwania przeszkód, uniemożliwiających, wykonywanie czynności opiekuńczych, w razie oporu sporządzają protokół za opór władzy (§ 3 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 2. V. 1929 r.).

VIII. Zażalenia na opiekunów społecznych.

§ 20.

Zażalenia na czynności opiekuna społecznego ze strony osób, pragnących korzystać lub korzystających z opieki społecznej, powinny być wniesione do Miejskiej Komisji Opieki Społecznej za pośrednictwem Zarządu Miejskiego w Łodzi (Wydziału Opieki Społecznej).

Po otrzymaniu zażalenia Miejska Komisja Opieki Społecznej zażąda wyjaśnień od opiekuna społecznego.

Jeżeli zarzuty będą uzasadnione, Miejska Komisja Opieki Społecznej prześle zażalenie za pośrednictwem Zarządu Miejskiego (Wydziału Opieki Społecznej) Radzie Miejskiej wraz z odpowiednim wnioskiem.

Opiekun Społeczny, będący członkiem Miejskiej Komisji Opieki Społecznej, nie może brać udziału w posiedzeniu, na którym będzie decydowana sprawa, jaki należy nadać bieg zażaleniom, wniesionym na jego czynności (§ 28 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

IX. Zwrot kosztów.

§ 21.

Rada Miejska na wniosek Miejskiej Komisji Opieki Społecznej określa kategorie poniesionych w związku z wykonywaniem czynności opiekuna społecznego wydatków, które uważać należy za konieczne i podlegające zwrotowi (§ 35 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 22.

Zarząd Miejski w Łodzi (Wydział Opieki Społecznej) dostarczy opiekunowi społecznemu bezpłatnych środków lokomocji, o ile będą konieczne przy wykonaniu jego czynności (§ 36 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

X. Posiedzenia opiekunów społecznych.

§ 23.

W celu wprowadzenia jednolitego systemu przy załatwianiu spraw oraz omówienia wszelkich zagadnień, nasuwających się przy wykonywaniu czynności opiekuńczych, opiekunowie społeczni odbywać będą pod przewodnictwem przewodniczącego Komisji Opieki Społecznej co miesiąc wspólne posiedzenia.

Niezależnie od wymienionych zebrań opiekunowie społeczni obowiązani będą brać udział w posiedzeniach, na które będą zapraszani przez Zarząd Miejski (Wydział Opieki Społecznej).

§ 24.

Podział miasta na okręgi opiekuńcze, imiona i nazwiska opiekunów społecznych oraz miejsce i godziny ich urzędowania będą podane do publicznej wiadomości obwieszczeniami i ogłoszeniami (§ 42 Rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 11. IV. 1929 r.).

§ 25.

Instrukcja powyższa wchodzi w życie z dniem 27 lipca 1935 roku.

Z dniem tym traci moc obowiązującą instrukcja o powoływaniu opiekunów społecznych i sposobie wykonywania przez nich czynności, uchwalona przez Radę Miejską w dniu 19 grudnia 1929 roku.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

za czas od 1 kwietnia do 31 sierpnia 1935 r.

NAZWA RACHUNKU	Bilans otwarcia na dzień 1. IV. 1935 r.		Obroty od 1 IV.—31.VII. 1935 roku		Obroty w miesiącu sierpniu 1935 r.		Ogólne obroty od początku roku do końca sierpnia 1935 roku	
	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.
Kasa	—	—	6,137,367.43	6,075,466.04	1,805,548.56	1,804,162.45	7,942,915.99	7,879,628.49
Wydatki budżetowe	—	—	5,670,912.71	139,920.65	4,509,900.27	8,427.82	10,180,812.98	148,348.47
Dochody budżetowe	—	—	1,623.56	6,251,799.31	540.35	4,073,586.19	2,163.91	10,325,385.50
Zakłady Miejskie	—	—	580,848 —	129,228.99	168,993.86	21,390.79	749,841.86	150,619.78
Instytucje kredytowe	—	—	7,200,865.89	6,881,591.63	1,662,125.18	1,707,056.94	8,862,991.07	8,588,648.57
Zobowiązania z tyt. wyk. budżetu	—	—	7,504,820.20	6,042,689.95	1,923,560.09	11,321,612.67	9,428,380.29	17,364,302.62
Sumy przechodnie	—	—	8,724,362.37	10,794,591.20	3,628,154.30	3,176,819.84	12,352,516.67	13,971,411.04
Weksle obce	—	—	264,000.—	264,000.—	28,000.—	28,000.—	292,000.—	292,000.—
Zaliczki	—	—	2,833,655.08	388,306.61	837,362.11	2,826,722.76	3,671,017.19	3,215,029.37
Dłużnicy i wierzyciele	—	—	33,897.04	1,886,213.87	2,133,971.09	216,349.90	2,167,868.13	2,102,563.77
Akcepty	—	—	—	10,000.—	—	52,000.—	—	62,000.—
Depozyty walorowe obce	—	—	1,404,406.73	30,255.80	12,322.50	12,634.65	1,416,729.23	42,890.45
Deponenci	—	—	30,255.80	1,404,406.73	12,634.65	12,322.50	42,890.45	1,416,729.23
Pożyczki krótkoterminowe	—	—	—	250,000.—	—	—	—	250,000.—
Przedsiębiorstwa komunalne	—	—	346,763.66	224,864.66	116,305.35	73,027.62	463,069.01	297,892.28
Papiery wartościowe własne	—	—	15,889,299.01	15,200.—	—	—	15,889,299.01	15,200.—
Różne rachunki	—	—	18,081,875.11	33,916,417.15	10,670,537.88	2,175,842.06	28,752,412.99	36,092,259.21
	—	—	74,704,952.59	74,704,952.59	27,509,956.19	27,509,956.19	102,214,908.78	102,214,908.78

KRONIKA.

I. OGÓLNA.

Dyrektor Funduszu Pracy w Łodzi.

W dniu 21 sierpnia r. b. bawił w Łodzi Naczelny Dyrektor Funduszu Pracy p. Minister Dolanowski, który przybył na lustrację tutejszego Oddziału Funduszu Pracy i w celu uzgodnienia akcji zasilkowej i kredytowej w związku ze wzmożeniem prac inwestycyjnych na terenie Województwa Łódzkiego.

P. Minister Dolanowski w towarzystwie wiceprezydenta miasta p. K. Kozłowskiego i naczelnika przedsiębiorstwa miejskiego Kanalizacja i Wodociągi p. inż. J. Stulkowskiego, zwiedzał roboty, związane z regulacją rzeki Łódki i z budową zbiornika do wody na Budach Stokowskich. P. Minister Dolanowski żywo interesował się prowadzeniem robót, wydajnością prac, terminem ich skończenia oraz planem robót inwestycyjnych, jakie Zarząd Miejski w Łodzi w przyszłym roku ma zamiar wykonać.

Zaznaczyć należy, że podczas lustracji p. Minister Dolanowski zwrócił uwagę na solidne wykonywanie robót.

Wystawa p. n. „Opieka nad dzieckiem i młodzieżą w Łodzi i Województwa Łódzkiego“.

W listopadzie r. b. obradować będzie w Łodzi Ogólnopolski Zjazd Pedjatrów.

W związku ze Zjazdem zorganizowana będzie przez Tow. „Kropla Mleka“ i uruchomiona z dniem 1 listopada r. b. wystawa, obrazująca działalność opieki nad dzieckiem i młodzieżą na terenie Województwa Łódzkiego.

Celem wystawy jest zilustrowanie i propaganda działalności z dziedziny opieki, wychowania, zdrowotności dzieci i młodzieży Łodzi i Województwa Łódzkiego.

Obejmować więc ona będzie działy, rozmieszczone w ośmiu następujących sekcjach: 1) dzieci do 3-ich lat, 2) dziatwa w wieku przed-szkolnym, 3) młodzież od lat 14 do 18, 4) młodzież pracująca, 5) oświa-

ta pozaszkolna, 6) organizacje społeczne, 7) opieka nad dzieckiem i młodzieżą fizycznie, umysłowo i moralnie upośledzoną i 8) lecznictwo, profilaktyka i higiena.

Udział w wystawie wezmą instytucje państwowe, samorządowe, społeczne oraz prywatne, prowadzące działalność opiekuńczą i wychowawczą nad dzieckiem.

Do Komitetu Honorowego wystawy weszli pp.: Minister Opieki Społecznej — J. Paciorkowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Opieki Społecznej — dr. E. Piestrzyński, Dyrektor Departamentu Ministerstwa Opieki Społecznej — B. Nakoniecznikoff, Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia Ministerstwa Opieki Społecznej — dr. J. Adamski, Gen. dr. St. Hubicki, dr. M. Michałowicz — prof. Uniwersytetu Warszawskiego, Kurator Okręgu Szkolnego Warszawskiego — I. Pytlakowski, Wojewoda Łódzki — A. Hanke-Nowak, Biskup Łódzki — J. E. dr. W. Jasiński, dowódca Korpusu Okręgu IV — Gen. W. Langner, Prezydent Miasta — inż. Wacław Głazek, dyrektor inż. Wacław Wojewódzki i ks. pastor J. Dietrich.

Prezydjum Komitetu Wykonawczego stanowią pp.: Dyrektor Kazimierz Jagiełło, Stefanja Marzyńska, inż. Włodzimierz Eborowicz, dr. Bronisław Knichowiecki, Sędzia Henryk Konarzewski, Władysław Przedpelski i naczelnik Tadeusz Wisławski.

Zaznaczyć należy, że Nr. 10 z 1955 r. „Dziennika Zarządu Miejskiego w Łodzi”, który wyjdzie w dniu 15 października r. b. poświęcony będzie Ogólnopolskiemu Zjazdowi Pedjatrów i Wystawie wyżej wymienionej, obejmie on program zjazdu i wystawy oraz szereg artykułów z dziedziny zdrowotności i opieki społecznej.

Wyniki rejestracji zwierząt gospodarskich w Łodzi.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów o statystyce produkcji rolnej zarządy gmin na obszarze całego państwa dokonują w pierwszej połowie lipca każdego roku spisu zwierząt gospodarskich drogą indywidualnych badań każdego gospodarstwa według stanu z dnia 30 czerwca. Uzyskane wyniki zarządy gmin przekazują do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, który ustala stan liczebny zwierząt gospodarskich dla całego kraju.

Na terenie m. Łodzi rejestracja zwierząt gospodarskich dokonana została w roku bieżącym — jak i w latach poprzednich — przez Wydział Statystyczny Zarządu Miejskiego za pośrednictwem zastępy specjalnie zaangażowanych rachmistrzów, którzy obeszli wszystkie nieruchomości położone na terenie miasta, wnosząc do rejestrów spi-

sowych odpowiednie dane na podstawie zeznań właścicieli lub posiadaczy zwierząt gospodarskich. Rejestracji podlegały konie, bydło rogате, trzoda chlewna, owce i kozy.

Rejestracja tegoroczna wykazała, że na terenie miasta było w dniu 30 czerwca ogółem — 4452 konie, 2315 sztuk bydła rogatego, w tem 2227 krów dojnych, pozatem — 649 sztuk trzody chlewnej, 81 owiec oraz 391 kóz. Zasługuje na podkreślenie, że w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego zanotowano obecnie wzrost liczby koni o 67 sztuk, czyli o 1,5%; ilość bydła rogatego zwiększyła się o 244 sztuki, t. j. o 11%, wreszcie ilość trzody chlewnej zwiększyła się o 158 sztuk, co stanowi 30% wzrostu w stosunku do stanu z roku ubiegłego.

Największe skupienia koni dały się zaobserwować na obszarze I, II i III komisariatów, obejmujących północne dzielnice miasta, jako to: Bałuty, Żubardź, Radogoszcz i Marysin. Na tym obszarze mieści się 40% wszystkich zarejestrowanych w Łodzi koni. Pozatem znaczniejsze skupienia koni znajdują się na terenie VII i VIII komisariatów, z których pierwszy liczy 331 sztuk, drugi — 448 sztuk.

Pod względem ilości bydła rogatego pierwsze miejsce zajmuje XIV komisariat, na którego terenie zarejestrowano 337 sztuk, następnie na terenie X komisariatu zarejestrowano 324 sztuki, na terenie III komisariatu — 244 sztuki. Najmniej krów znajduje się na terenie VIII i XI komisariatu. Głównem siedliskiem trzody chlewnej i owiec jest teren X komisariatu; w pozostałych dzielnicach liczba tych zwierząt jest nieznaczną.

Należy zaznaczyć, że rejestracja obecna wykazała również pewien wzrost liczby właścicieli i posiadaczy zwierząt gospodarskich. W roku ubiegłym zarejestrowano 3495 posiadaczy zwierząt gospodarskich, gdy tymczasem rejestracja tegoroczna wykazała 3652 właścicieli i posiadaczy zwierząt, co stanowi wzrost w stosunku do stanu z roku ubiegłego o 4,5%.

Z miejskich ogródków jordanowskich.

W sezonie letnim w czasie od dnia 15 czerwca do dnia 15 sierpnia r. b. Zarząd Miejski w Łodzi, rozumiejąc doniosłą potrzebę stworzenia w czasie lata ośrodków wypoczynkowych i rozrywkowych na świeżem powietrzu dla dziatwy, rekrutującej się z najuboższych sfer ludności naszego miasta, a nie mogącej korzystać z dobrodziejstw lata na wsi, uruchomił i oddał do użytku tych dzieci 41 placów gier i zabaw.

Z uruchomionych 41 placów, które wyposażone były odpowiednio do warunków w sprzęt sportowy, jak: zjeżdżalnie, równoważnie,

przeplotnie i inne — 24 place znajdowało się na terenach miejskich, 17 — na terenach wydzierżawionych. Wychowawców zatrudnionych było na tych placach 48, z tej liczby 40 płatnych i 8 bezpłatnych.

Na terenach miejskich czynne były następujące place:

Park Poniatowskiego: Boisko od ulicy Inżynierskiej — 8000 mtr. kw. posiada: 1 przeplotnię, 1 zjeżdżalnię, 1 równoważnię, 1 wspinalnię i słupy do siatkówki; Boisko małe od ulicy Inżynierskiej: Krawężnik betonowy z piaskiem dla najmniejszych; Boisko od ulicy Łąkowej — 4800 mtr. kw. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię.

Park 3 Maja: Boisko dla chłopców — 8000 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię, 1 równoważnię i 1 wspinalnię; Boisko dla dziewcząt — 5000 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię.

Park Źródlińska: Boisko duże — 6000 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię; Boisko małe: 1 krawężnik betonowy z piaskiem.

Park Kolejowy: Boisko przy cerkwi — 6000 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię.

Park Ludowy: Boisko — 6000 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię.

Park Z. U. P. P.: 3 boiska — 1200 mtr. kwadr. każde, posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię.

Park Sienkiewicza: Boisko od ulicy Kilińskiego — 2800 mtr. kwadr., posiada krawężnik betonowy z piaskiem.

Park Staszica: Boisko od ul. Cegielnianej — 2400 mtr. kwadr., posiada krawężnik betonowy z piaskiem.

Andrzeja róg Leszno — boisko 6000 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Letnia 2 — boisko 4800 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Brzezińska 104 — boisko 5000 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Cegielniana 51 — 1600 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Rokicińska 28-b — 4500 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Kapliczna 5 — 650 mtr. kwadr. — bez urządzeń, przeznaczone wyłącznie dla okolicznych przedszkoli; Dzika róg Stefana — 2000 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Wysoka 57 — boisko 4400 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Karolewska 52 — 6400 mtr. kwadr. — bez urządzeń, przeznaczone dla przedszkoli; Sienkiewicza 46 — 6000 mtr. kwadr., posiada drabinki szwedzkie, tarcze do koszykówki i słupy do siatkówki; Pomorska 52 — 5200 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Podmiejska 21 — 4000 mtr. kwadr. — bez urządzeń.

Na terenach dzierżawionych place znajdowały się: Zgierska 117 — 8000 mtr. kwadr. posiada: słupy do siatkówki i ko-

szykówki, krawężnik betonowy z piaskiem, 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię; Senatorska 17 — 1200 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię; Pomorska 71 — 7200 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię, słupy do siatkówki i koszykówki; 28 Pułku Strzelców Kaniowski 8 — 2000 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Kopernika 51 — 2000 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Zakątna 29 — 2125 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię; Abramowskiego 6, 8, 10 — 5200 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię, 1 równoważnię, słupy do siatkówki i krawężnik z piaskiem; Urzędnicza 22 — 1050 mtr. kwadr., posiada słupy do siatkówki; Łagiewnicka 52 — 2200 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię; Ceglana 14 — 2000 mtr. kwadr., posiada słupy do siatkówki; Sosnowa 29 — 4000 mtr. kwadr., posiada słupy do siatkówki; Al. 1-go Maja 26 — 1200 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Drewnowska 58 — 2000 mtr. kwadr. — bez urządzeń; Czerwona 8 — 4000 mtr. kwadr. — bez urządzeń; 6-go Sierpnia 48/50 — ogród 5600 mtr. kwadr. posiada: 2 boiska o wymiarach po 1200 mtr. kwadr., zaopatrzone w 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię; Napiórkowskiego 54/56 — 2800 mtr. kwadr. posiada: 1 zjeżdżalnię i 1 równoważnię.

Na okres od 15 czerwca do 15 sierpnia r. b. przypadało 62 dni, w tem dni świątecznych 12, dni deszczowych 6. Wykorzystanych na gry, zabawy i wycieczki było 44 dni.

Frekwencja na placach wyniosła 496.096 dzieci, w tem dziewcząt 254.061, chłopców 242.035.

Przeciętna dzienna frekwencja wynosiła 11.277 dzieci.

Prócz gier i zabaw prowadzone były rozgrywki pomiędzy młodzieżą poszczególnych placów, a w dni upalne — wycieczki do lasów podmiejskich.

Jakkolwiek sezon letni Referatu został z dniem 15 sierpnia oficjalnie zakończony, to jednak sprzęt na boiskach pozostawał do drugiej połowy września, celem umożliwienia wykorzystania go w godzinach rannych przez działkę w wieku przedszkolnym, a popołudniowych — przez młodzież szkolną.

II. Z ŻYCIA SAMORZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI.

Postanowienia Tymczasowego Prezydenta Miasta. W sierpniu 1955 roku Tymczasowy Prezydent Miasta powziął w zastępstwie Rady Miejskiej 21 postanowień, w zastępstwie zaś Magistratu 50 postanowień.

Dla powzięcia postanowień zgłosił Wydział Prezydjalny 5 wniosków, Wydział Finansowy — 5, Wydział Oświaty i Kultury — 5, Wydział Opieki Społecznej — 5, Wydział Budownictwa — 14, Wydział Zdrowotności Publicznej — 1, Wydział

Gospodarczy — 12, Wydział Przedsiębiorstw Miejskich — 2, Wydział Planacji Miejskich — 1 i Kanalizacja i Wodociągi — 5 wniosków.

16 postanowień dotyczy spraw finansowych, 4 — spraw budowlanych, 8 — przetargów, 1 — instrukcyj, 2 — spraw personalnych, 1 — spraw organizacyjnych, 9 — spraw gospodarczych, 1 — inwestycji, 4 — subwencji, 1 — spraw gruntowych i 4 — spraw różnych.

Z ważniejszych postanowień, powziętych przez Tymczasowego Prezydenta Miasta należy wymienić:

1. zaciągnięcie w imieniu Gminy Miejskiej Łódź od Towarzystwa Popierania Budowy Szkół Powszechnych bezprocentowej krótkoterminowej pożyczki w kwocie zł. 60.000.— na budowę publicznej szkoły powszechnej na Radogoszczu;
2. utworzenie Oddziału Komunalnej Kasy Oszczędności m. Łodzi;
5. nabycie dla Muzeum Miejskiego obrazu Jana Matejki p. t. „Maryna Mniszechówna“;
4. uzupełnienie Regulaminu porządkowego Rzeźni Publicznych m. Łodzi;
5. delegowanie w charakterze przedstawiciela Gminy Miejskiej Łódź do Rady Opieki Społecznej p. Tadeusza Wisławskiego, naczelnika Wydziału Opieki Społecznej.

Objęcie stanowiska dyrektora Przedsiębiorstwa p. n. „Kanalizacja i Wodociągi“. W dniu 2 września r. b. stanowisko dyrektora Przedsiębiorstwa Miejskiego p. n. „Kanalizacja i Wodociągi“ objął p. inż. Wacław Wojewódzki.

Zarząd Miejski w Łodzi śpieszy z pomocą dla pogorzalców miasteczka Szczercowa. W związku ze straszną klęską pożaru w miasteczku Szczercowie, który wybuchł w sierpniu r. b., i pochłonął kilkadziesiąt domów mieszkalnych, pozostawiając bez dachu nad głową około 2.000 mieszkańców — Zarząd Miejski w

Łodzi postanowił przyjąć z pomocą ofiarom pożogi, asygnując na ten cel ze swych funduszy kwotę zł. 2.000.

Wymiana wojennych obligacji i świadectw tymczasowych na złotową pożyczkę konwersyjną m. Łodzi. Wydział Finansowy Zarządu Miejskiego w Łodzi z dniem 5 września 1955 roku przystąpił do wymiany wspomnianych obligacji i świadectw na obligacje pożyczki konwersyjnej.

Do wszystkich posiadaczy, którzy wymienione obligacje i świadectwa złożyli w Wydziale Finansowym, wysłane zostały zawiadomienia z wyznaczeniem terminów na odbiór obligacji złotych.

Każdy z posiadaczy nowych obligacji ma prawo do otrzymania należności w gotówce za dwa pierwsze kupony. Posiadacze tychże kuponów obowiązani będą ułożyć je według wartości, kolejności numerów i terminów płatności, sporządzając równocześnie specyfikacje na deklaracjach, jakie bezpłatnie otrzymywać będą w Głównej Kasie Miejskiej.

Powrót z kolonji wychowanków miejskich domów wychowawczych. W dniach 31 sierpnia i 1 września r. b. powrócili z wywezasów wychowankowie miejskich domów wychowawczych, którzy w czasie od dnia 25 czerwca do dnia 30 sierpnia r. b. przebywali na kolonjach wypoczynkowych, zorganizowanych przez Wydział Opieki Społecznej Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Kolonje te mieściły się: w Lipnińszkach (koło Lidy) — przebywało w nich 150 dzieci, w Sorokach — 157, w Wilejce — 115 i w Sidzlinie — 111 dzieci. Ogółem korzystało z kolonij letnich 495 dzieci.

Z Rady Budowlanej. W miesiącu sierpniu r. b. Rada Budowlana Wydziału Budownictwa Zarządu Miejskiego w Łodzi na posiedzeniach, odbytych w miesiącu sierpniu r. b. rozpatrzyła 297 planów budowlanych, z których: 164 zatwierdzono, 66 planów zwrócono do uzupełnienia, 56 planów zwrócono bez zatwierdzenia, 20 zaopiniowano, 11 zawieszono.

III. RÓŻNE.

M. stol. Warszawa.

Budowa nowych sześciu gmachów szkolnych. W dążeniu do zaopatrzenia miasta w dostateczną dla istniejących potrzeb sieć szkolnictwa powszechnego, Zarząd Miejski m. st. Warszawy uchwalił podjąć jeszcze w bież. roku budowę nowych 6 gmachów, w których znajdzie pomieszczenie 10 pełnych szkół powszechnych.

Gmachy te staną: przy zbiegu ul. Razyńskiej i Niemcewicza na Ochocie dla 5 szkół, przy zbiegu Kelektorskiej i Kaszkowej na Marymoncie dla 2 szkół, przy ul. Krajewskiego, obok fortu Traugutta na Starem Mieście — dla 2 szkół oraz przy ul. Stojanowskiej (Targówek), Cuga (Bielany) i Gościńiec (Siekierki) — po 1 szkole.

Ochrona ptaków. Przy wydziale ogrodniczym zarządu miasta stol. Warszawy utworzono referat ochrony ptaków.

Decyzja władz miejskich co do utworzenia referatu ochrony ptaków przy wydziale ogrodniczym podyktowana jest troską o roślinność miejską, zagrożoną przez owady, w których zwalczaniu sztuczne środki nie dorównają w skuteczności ptakom.

Obecnie na plantacjach miejskich jest 63 miejsc dokarmiania, 652 sztuczne gniazda i 86 karmników dla ptaków. W akcji dokarmiania biorą udział 104 szkoły powszechne, które pod kierownictwem opiekunów troszczą się, aby karmniki były zaopatrzone w pokarm. Młodzież stale czuwa nad bezpieczeństwem ptaków w ogrodach i parkach miejskich, niszcząc sidła i potrzaski.

RUCH SŁUŻBOWY PRACOWNIKÓW ETATOWYCH

ZA MIESIĄC SIERPIEŃ 1935 ROKU

A. ZAANGAZOWANIA:

niżsi funkcjonariusze:

1. **Michoń Stanisław**, b. robotnik Zakładu Hodowli Roślin i Szkólek, ponownie zaangażowany z dniem 5. VIII. 1935 r. na poprzednio zajmowane stanowisko z uposażeniem według XI st. sl.

B. ZWOLNIENIA:

niżsi funkcjonariusze:

1. **Prus Antoni**, dozorca parkowy I Okręgu Plantacyjnego, z dn. 1. VIII. 1935 r.
2. **Troszczyńska Teofila**, posługaczka Domu dla chronicznie chorych, z dn. 1. VIII. 1935 r.
3. **Szpilman Juljusz**, woźny szkoły powszechnej, z dniem 1. VIII. 1935 r.

C. MIANOWANIA I AWANSE:

urzędnicy:

1. **Kleck Waclaw**, kierownik Oddziału Opieki Zamkniętej, awansowany z dniem 1. VIII. 1935 r. z III do II st. sl.
2. **Braun Tadeusz**, kierownik Oddziału Opieki Otwartej i Półotwartej, awansowany z dniem 1. VIII. 1935 r. z III do II st. sl.
3. **Hilzer Jan**, referent Oddziału Personalnego, awansowany z dniem 1. VIII. 1935 r. z V do IV st. sl.
4. **Zaborski Piotr**, sekretarz Oddziału Prawnego, awansowany z dniem 1. VIII. 1935 r. z VI do V st. sl.
5. **Niwirski Ignacy**, referent Referatu Meldunkowego, awansowany z dniem 1. VIII. 1935 r. z V do IV st. sl.
6. **Polkowski Mieczysław**, referent Sekcji Najmu Lokali, awansowany z dniem 1. VIII. 1935 r. z V do IV st. sl.
7. **Komorowski Antoni**, ml. referent Sekcji Majątku Ruchomego i Ubezpieczeń, awansowany z dniem 1. VIII. 1935 r. z VI do V st. sl.

D. PRZENIESIENIA:

urzędnicy:

1. **Ćiesielski Longin**, sekretarz Oddziału Podatkowego, przeniesiony z dniem 1 sierpnia 1955 roku — na równorzędne stanowisko do Urzędu Przemysłowego I Instancji z dotychczasowym uposażeniem.

2. **Marczenkova Zofja**, maszynistka Oddziału Szkolnictwa, przeniesiona z dniem 5. VIII. 1955 r. na równorzędne stanowisko do Wydziału Budownictwa z dotychczasowym uposażeniem.

5. **Kopczewska Jadwiga**, sekretarka Rzeźni Publicznej Nr. 1, przeniesiona z dniem 1. VIII. 1955 r. na stanowisko kontrolerki Sekcji Gospodarczej z dotychczasowym uposażeniem.

niżsi funkcjonariusze:

4. **Jania Bolesław**, murarz Miejskich Warsztatów Mechanicznych, przeniesiony z dniem 1. VIII. 1955 r. do Brygady Konserwacji Budynków z dotychczasowym uposażeniem.

E. PRZENIESIENIA W STAN SPOCZYNKU:

Kazimierzczak Stanisław, woźny szkoły powszechnej, z dniem 1. VIII. 1955 roku.

OKÓLNIK NR. 18.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW i BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZIODPISY ZWIĄZKOM ZAWODOWYM PRACOW-
NIKÓW MIEJSKICH W ŁODZI

PRZEDMIOT:

WYDAWANIE PRACOWNIKOM
MIEJSKIM OPAŁU NA KREDYT

Podaję do wiadomości, że upoważniłem wydział Gospodarczy do wydawania stale zatrudnionym pracownikom miejskim opału na kredyt pięciomiesięczny. Robotnicy i dozorycy sezonowi mogą już obecnie otrzymać do 10 centnarów metrycznych węgla, przyczem należność zainteresowane Wydziały winny potrącać w ratach tygodniowych w takiej wysokości, aby całkowicie była uiszczona przed zakończeniem robót sezonowych lub zwolnieniem z pracy.

Wykazy pracowników z oznaczeniem wysokości miesięcznych poborów oraz listy robotników sezonowych należy przesłać do Wydziału Gospodarczego, który wyda kwity, upoważniające do odbioru opału.

Potrącanie należności za węgiel robotnikom sezonowym i dozorcóm należy rozpocząć na podstawie deklaracji, nie oczekując otrzymania kwitów na węgiel.

Należność za opał, pobrany przez pracowników stałych, potrącona zostanie z ich poborów służbowych na podstawie zawiadomienia Wydziału Prezydjalnego przez Wydział Gospodarczy.

Ceny opału zostały ustalone po cenie kosztów własnych, t. j. w wysokości przeprowadzonego przetargu na dostawę opału dla potrzeb miejskich, a mianowicie: węgiel — zł. 5.80 za 100 kg. ze składu przy ul. Kilińskiego 70 i Przejazd 20, drzewo rąbane — zł. 5.20 za 100 kg. ze składu przy ul. Kilińskiego 70 i Przejazd 20, koks — zł. 6.20 za 100 kg. ze składu przy ul. Przejazd 62.

O powyższem należy powiadomić wszystkich pracowników miejskich.

Łódź, dnia 7 sierpnia 1955 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

OKÓLNIK NR. 19.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW I BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

PRZEDMIOT:

ZAMIERZENIA SKARBOWE NA
ROK ADMINISTRACYJNY 1955/56.

Polecam wszystkim Wydziałom, Urzędóm i Biurom Zarządu Miejskiego w Łodzi niezwłocznie przystąpić do ułożenia swych zamierzeń skarbowych na rok 1956/57.

Zamierzenia skarbowe, obejmujące trzy rubryki sum, a więc: wykonanie budżetu za 1954/55 r., budżet na 1955/56 r. i preliminarz budżetowy na 1956/57 r. powinny być nadesłane Oddziałowi Rachuby Wydziału Finansowego w 10-ciu egzemplarzach w terminie nieprzekraczalnym do dnia 1-go października 1955 roku. Należy je ułożyć dla każdego biura, urzędu i instytucji miejskiej oddzielnie, przyczem każda pozycja powinna być bezwzględnie szczegółowo umotywowana, zwłaszcza w wypadkach poważnych odchyień w porównaniu z sumami lat poprzednich.

Wzorem roku ubiegłego wysokość kredytów ustalać będą:

Wydział Prezydjalny — na pobory, ubezpieczenia społeczne, bilety tramwajowe i na telefony;

Wydział Gospodarczy — na komorne, opał, utrzymanie czystości, umeblowanie biur, przewóz kołmi i samochodami oraz umuadurowanie, bieliznę, odzież i obuwie;

Wydział Przeds. Miej. — na oświetlenie elektryczne i gazowe oraz siłę;

Wydział Budownictwa — na naprawy budowlane i instalacyjne.

W tym celu poszczególne Wydziały, Urzędy i Biura Zarządu Miejskiego złożą swe preliminarze wymienionym Wydziałom do aprobaty i udzielią niezbędnych wyjaśnień w przypadkach zachodzącej konieczności.

Wydziały: Prezydjalny, Budownictwa, Gospodarczy i Przedsiębiorstw Miejskich — po ustaleniu z zainteresowanymi Wydziałami wysokości kredytów na wyżej wymienione wydatki — nadeślą również w terminie do dnia 1 października 1955 r. w 10-ciu egzemplarzach do Oddziału Rachuby wykazy tych kredytów.

Na materiały kancelaryjne należy preliminować zł. 8.— rocznie na pracownika biurowego i zł. 40.— rocznie na maszynę. Kredyty na druki oraz na artykuły techniczno-kreślarskie zapreliminują właściwe Wydziały. Kredyty na oprawę ksiąg należy preliminować jedynie w wypadku konieczności korzystania z usług introligatorki prywatnej. Kredyty na prenumeratę pism i zakup książek należy preliminować w porozumieniu z Wydziałem Prezydjalnym. Kredyty na herbatę należy preliminować w wysokości 0,5 kg. rocznie na 1 pracownika, zaś cukier tylko na posiedzenia komisyjne.

Normy żywienia pensjonarzy, chorych i służby należy preliminować w wysokości, przyjętej w budżecie 1955/56 r. z uwzględnieniem zniżki cen artykułów żywnościowych.

Ceny na poszczególne artykuły poda Wydział Gospodarczy.

Ponieważ obecna sytuacja gospodarcza nie pozwala przewidywać, by ogólne dochody Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok adm. 1956/57 były wyższe od dochodów r. 1955/56, zaś obsługa długów — ze względu na konieczność zaciągania nowych pożyczek długoterminowych dla zatrudnienia bezrobotnych — wykazuje tendencję zwykłą, przeto polecam wydatki na rok adm. 1956/57 preliminować w granicach najniezbędniejszych potrzeb, a to w celu umożliwienia mi uzyskania poważniejszych oszczędności z budżetu zwyczajnego na konieczne do zrealizowania w sezonie letnim 1956 r. inwestycje oraz przeznaczenia — w myśl zarządzeń władz nadzorczych — ustalonych procentowo sum na pokrycie niedoborów budżetowych z lat ubiegłych.

W celu nadania budżetowi Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok adm. 1956/57 charakteru jednolitego, Wydziały, Urzędy i Biura winny wzorować się przy układaniu i uzasadnianiu swych zamierzeń skarbowych na budżecie Zarządu Miejskiego w Łodzi z r. 1955/56.

Wszelkich bliższych wyjaśnień udzieli na żądanie Naczelnik Wydziału Finansowego względnie Kierownik Oddziału Rachuby tegoż Wydziału.

Łódź, dnia 28 sierpnia 1955 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

OBWIESZCZENIE

W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA BUDOWLANEGO (BUDYNKÓW I FASAD).

1. W związku z wstrząsającą katastrofą budowlaną, jaka miała ostatnio miejsce w Warszawie i która pociągnęła za sobą kilkadziesiąt ofiar w zabitych i rannych, Zarząd Miejski wzywa wszystkich właścicieli nieruchomości, by niezwłocznie przystąpili do remontu swych budynków i fasad tak, by nie zagrażały one bezpieczeństwu publicznemu.

Równocześnie Zarząd Miejski przypomina o obowiązku, jaki na nich ciąży w myśl przepisów Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), a w szczególności art. 377, w myśl którego właściciele budynków lub osoby, w ich imieniu działające, obowiązani są utrzymać budynki w stanie dobrym, czysto i porządnie i nie powinni dopuszczać, aby budynki te wskutek zaniedbania zagrażały bezpieczeństwu osobistemu lub publicznemu, oddziaływały szkodliwie na zdrowie mieszkańców lub szpeciły ulice i place publiczne.

Winni niestosowania się do wyżej wspomnianego przepisu będą pociągani do surowej odpowiedzialności z art. 401 rozporządzenia. Niezależnie od tego Zarząd Miejski zastosuje wobec opornych wykonanie potrzebnych napraw z urzędu na koszt zainteresowanego w myśl art. 580 rozporządzenia.

2. Wobec zdarzającej się samowoli budowlanej, zwłaszcza w dzielnicach przedmiejskich, Zarząd Miejski przypomina, że budowa, dobudowa, nadbudowa, przebudowa i remonty wszelkich obiektów mieszkalnych, przemysłowych, handlowych i gospodarczych mogą być wykonywane jedynie na podstawie uzyskanego uprzednio zezwolenia od właściwych władz, zgodnie z przepisami art. 552, 555 i 554 rozporządzenia.

Za niezastosowanie się do wyżej podanych przepisów właściciele nieruchomości pociągani będą do odpowiedzialności z art. 599 rozporządzenia, zaś niezależnie od tego Zarząd Miejski zastosuje wobec wykonywującego budowę bez zezwolenia wstrzymanie wzgl. rozbiórkę robót w części lub całości w myśl art. 580 rozporządzenia.

Podając powyższe do publicznej wiadomości w głębokiej trosce o bezpieczeństwo publiczne mieszkańców, Zarząd Miejski żywi niepełną nadzieję, że zainteresowani we własnym interesie przystąpią w tym sezonie do podanych robót, przez co zmniejszą bezrobocie i usuną grożące niebezpieczeństwo budowlane. Celem skuteczniejszego zrealizowania tych robót zechcą zainteresowani zwracać się po wszelkie wyjaśnienia do biura Inspekcji Budowlanej, Plac Wolności 14. III piętro, które będzie służyć pomocą w urzeczywistnieniu tych zadań.

Łódź, dnia 20 sierpnia 1955 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

w. z (—) *K. Kozłowski*
(KAZIMIERZ KOZŁOWSKI)

Tymczasowy Wiceprezydent Miasta

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi wydzierżawi z dniem 1 października 1955 roku lokal wraz z urządzeniem po b. Miejskim Kinematografie Oświatowym, mieszczącym się przy Wodnym Rynku 44.

Reflektanci, po zapoznaniu się z warunkami dzierżawy, które otrzymać można w Wydziale Oświaty i Kultury (ul. Piramowicza Nr. 10, I piętro, pokój Nr. 6), złożą pisemne oferty najpóźniej do dnia 20 września r. b. w tymże Wydziale Oświaty i Kultury.

Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wyboru oferenta bez względu na proponowane przez tegoż warunki.

Łódź, dnia 5 września 1955 roku.

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową około 1000 litrów mleka dziennie pełnowartościowego, niepasteryzowanego, zawierającego conajmniej 50% tłuszczu, do instytucyj miejskich w okresie czasu od dnia 1 października 1955 roku do dnia 1 kwietnia 1956 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzania w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój Nr. 50, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji.

Oferty składać mogą tylko producenci także do dnia 20 września 1955 roku, godziny 12-tej, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 6 września 1955 roku.

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową mięsa, szmalcu i wyrobów masarskich do instytucyj miejskich w okresie czasu od dnia 1 października do dnia 31 grudnia 1955 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzania w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój Nr. 50, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji oraz otrzymać wzór oferty.

Oferty należy składać także do dnia 19 września 1955 roku, godziny 10-tej, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 6 września 1955 roku.

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową pieczywa żytniego i pszennego do instytucyj miejskich w okresie czasu od dnia 1 października do dnia 31 grudnia 1955 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzania w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój Nr. 50, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji oraz otrzymać wzór oferty.

Oferety należy składać także do dnia 20 września 1955 roku, godziny 11-tej, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 6 września 1955 roku.

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

OGŁOSZENIE.

Spółdzielnia Budowlana Pracowników Miejskich z odpowiedzialnością udziałami w Łodzi podaje do wiadomości swym członkom, iż w dniu 30 września 1955 roku (poniedziałek) o godzinie 19-ej w lokalu Przedsiębiorstwa Miejskiego „Kanalizacja i Wodociągi” przy ul. Prezyd. Narutowicza Nr. 65 odbędzie się zwyczajne do-
roczne walne zgromadzenie członków Spółdzielni.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie i wybór Prezydium.
2. Odczytanie protokołów ostatniego zwyczajnego walnego zgromadzenia i ostatniego nadzwyczajnego walnego zgromadzenia członków Spółdzielni.
3. Odczytanie protokołu lustracyjnego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych i Budowlano-Mieszkaniowych w Polsce i sprawozdań dla władz rewizyjnych.
4. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółdzielni.
5. Zatwierdzenie bilansu za rok 1954.
6. Wybór nowych władz Spółdzielni (Zarządu i Rady Nadzorczej).
7. Wolne wnioski.

W punkcie 7 porządku dziennego rozpatrzone zostaną jedynie te wnioski, które zgłoszone zostaną do Zarządu, zgodnie z par. 25 statutu Spółdzielni, w terminie do dnia 20 września 1955 roku.

Bilans Spółdzielni wyłożony jest do przeglądu u sekretarza Zarządu.

Łódź, dnia 11 września 1955 roku.

ZARZĄD SPÓŁDZIELNI.

OGŁOSZENIE.

Zygmunt Próchniewski, zam. w Łodzi przy ul. Dolnej Nr. 29, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Bronisława Kilańska, zam. w Łodzi przy ul. Zgierskiej Nr. 51, zagubiła kartę rzemieślniczą i potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Achmet Molla-Ismael (Turecka piekarnia i eukiernia), zam. w Łodzi przy ul. Narutowicza 2, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

BILANS Spółdzielni Budowlanej dla Pracowników Miejskich w Łodzi

STAN CZYNNY.

za 1934 rok.

R-k Kasy		
pozostałość w gotówce	597.54	597.54
R-k Dłużników		
I Sekcja Budowlana w Łodzi	77.59	
Borkiert	7,400.00	
Wład. Suwalski i Ant. Andrzejczak	28,900.00	
Suwalski Władysław	8,600.00	
Grylewski Stanisław	570.00	
Struski Adam	400.00	
Żegota Franciszek	5,020.72	
Grabowski Stefan	6,250.00	
Kusto Władysław	25.00	
Członkowie za zaległe odsetki	242.46	
Bank Przemysłowców Łódzkich	75.00	
F. Załasiak i S-ka	6,582.80	
inż. Burgel	10,500.00	
Antecki Marjan	172,281.52	
„Hydraulika”	1,199.20	
Bank Związku Spółek Zarobowych	5,492.00	
Łódzkie T-wo Elektryczne	5,000.00	
Janowski E.	5,200.00	259,614.09
R-k Weksli		
weksle w portfelu pg. wykazu na 1. I. 1935 r.		26,577.00
R-k Materjałów		
cegły na placu		14,520.00
R-k Ruchomości		
pg. wykazu	9.70	
R-k Nieruchomości		
wartość placu spisano na 1. I. 35 r.	20,289.19	20,298.89
R-k Oprocentowania pożyczek		
pozostałość odsetek do uregulowania	1,059.56	1,059.56
R-k Budowy domów		
koszt budowy spisany do 1. I. 35 r.	519,758.45	519,758.45
		<u>842,405.51</u>

STAN BIERNY.

R-k Wierzycieli		
Wydział Kanalizacji i Wodociągów w Łodzi	5,586.94	
Magistrat m. Łodzi	125,805.88	
Żegota Franciszek	2,000.00	
Fundusz Pracy pożyczka	155,100.00	
Bank Gospodarstwa Krajowego Oddz.	155,000.00	
T. Godlewski i S-ka	4,766.50	426,057.12
R-k Wpisowego		
wpisowe spisano na 1. I. 1935 r.	1,111.11	
R-k Udziałów		
wpłacono na udziały	12,500.00	
R-k Funduszu budowlanego		
wpłacono na fundusz budowlany	542,275.00	
R-k Centralnego ogrzewania		
wpłata na centralne ogrzewanie	56,650.00	592,554.11
R-k Odsetek		
odsetki spisane do 1. I. 35 r.		25,814.28
		<u>842,405.51</u>

ZARZĄD SPÓŁDZIELNI.

OGŁOSZENIE.

Malka Engiel, zam. w Łodzi przy ul. Kilińskiego Nr. 46 (dawniej Bydgoszcz — Nowy Rynek Nr. 4), zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Józef Gwóźdź, zam. w Łodzi, Al. Kościuszki Nr. 17, zagubił kwit kaucyjny na sumę zł. 25.—, wydany przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Hugon Pladek, zam. w Łodzi przy ul. Głównej Nr. 54, zagubił kartę rzemieślniczą i potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Józef Kroczek, zam. w Łodzi przy ul. Grzybowej Nr. 22, zagubił numer rowerowy Nr. 552, wydany przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Brandla Zelikowicz, zam. w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 60, zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Mojżesz Stopnicki, zam. w Łodzi przy ul. Kopernika Nr. 4, zagubił numer rowerowy Nr. 169, wydany przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.